

(Ф 03.01-25)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

Тетяна КОСОВА

«___» червня 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

**ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «БАКАЛАВР»**

**Тема: «Формування власного капіталу банку та шляхи збільшення його
доходності»**

Виконав(ла): Каріна БУДРЕВИЧ

Керівник: доктор економічних наук Оксана ЯРОШЕВСЬКА

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:

перший розділ - д. е. н., професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА

другий розділ - д. е. н., професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА

Нормоконтролер: старший викладач Наталія ЗАДЕРАКА

Київ 2024

(Ф 03.01-19)

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри

Тетяна КОСОВА

«13» травня 2024 р.

ЗАВДАННЯ**на виконання кваліфікаційної роботи**

здобувача вищої освіти БУДРЕВИЧ Каріні Олександрівні
(прізвище, ім'я у родовому відмінку)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Формування власного капіталу банку та шляхи збільшення його доходності» затверджена наказом ректора від .04.2024 № /ст.
2. Термін виконання роботи: з 13.05.2024 до 16.06.2024.
3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики України, дані обліково-інформаційної системи банку, фінансова, податкова, статистична звітність банку.
4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ

- 1.1. Сутність власного капіталу банку
- 1.2. Інформаційне забезпечення формування власного капіталу банку
- 1.3. Фінансово-економічний паспорт АТ «Ощадбанк»

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ В УМОВАХ АТ «Ощадбанк» ТА ШЛЯХИ ЇХ ЗРОСТАННЯ

- 2.1. Аналіз складу, структури, динаміки джерел формування власного капіталу банку
- 2.2. Аналіз достатності і прибутковості власного капіталу банку
- 2.3. Шляхи зростання доходності власного капіталу банку в умовах АТ «Ощадбанк»

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:

ЛИСТ 1. Сутність власного капіталу банку. ЛИСТ 2. Інформаційне забезпечення формування власного капіталу банку. ЛИСТ 3. Фінансово-економічний паспорт банку. ЛИСТ 4. Аналіз складу, структури, динаміки джерел власного капіталу банку. ЛИСТ. 5. Аналіз достатності і прибутковості власного капіталу банку. ЛИСТ. 6. Шляхи зростання доходності власного капіталу банку.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу кваліфікаційної роботи та надання його керівнику	13.05.2024 – 21.05.2024	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу кваліфікаційної роботи і надання його керівнику	22.05.2024 – 31.05.2024	
3	1. Узгодження кваліфікаційної роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на кваліфікаційну роботу. 4. Підготовка виступу.	01.06.2024 – 04.06.2024	
4	1. Переплетення кваліфікаційної роботи, підготовка презентації та доповіді 2. Подання кваліфікаційної роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	05.06.2024 06.06.2024	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	<u>КОНСУЛЬТАНТ</u> (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	д. е. н., професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА		
РОЗДІЛ 2	д. е. н., професор Оксана ЯРОШЕВСЬКА		

8. Дата видачі завдання: «13» травня 2024 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Оксана ЯРОШЕВСЬКА
(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Каріна БУДРЕВИЧ
(підпис здобувача)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи “Формування власного капіталу банку та шляхи збільшення його доходності” містить 58 сторінок, 6 таблиць, 2 рисунка, 2 додатки, 23 використаних джерел.

Перелік ключових слів (словосполучень): власний капітал банку, прибутковість, ринок банківських послуг, тенденції розвитку, акціонери, фінансова діяльність, банківські ресурси, інформаційне забезпечення, рівень достатності.

Об’єктом дослідження виступає акціонерне товариство “Державний ощадний банк України”.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні питання, що пов’язані із оцінкою власного капіталу АТ “Державний ощадний банк України” за 2021-2023 рр.

Мета кваліфікаційної роботи: Теоретичне та практичне дослідження актуальних проблем, що пов’язані з власним капіталом банку і розроблення на даній основі рекомендацій відносно його зростання.

Методи дослідження. В даній роботі використовуються такі методи, як: теоретичний, аналіз і синтез, порівняльний, описовий, табличний.

Отримані результати та їх новизна: Кваліфікаційна робота присвячена питанню формування власного капіталу банку та шляхів збільшення його доходності. Практичне значення роботи полягає у формуванні основи для подальших досліджень у вибраній сфері. Збільшення доходності власного капіталу запропоновано удосконалити у таких напрямках, як: цифровізація процесів і комунікації з клієнтами.

Значущість виконаної роботи та висновки: дослідження надає повну картину формування власного капіталу банку. Дослідження дозволяє зробити висновки щодо збільшення доходності власного капіталу Ощадбанку.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ	
1.1. Сутність власного капіталу банку.....	9
1.2. Інформаційне забезпечення формування власного капіталу банку.....	15
1.3. Фінансово-економічний паспорт АТ «Ощадбанк».....	20
Висновки до розділу 1.....	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ В УМОВАХ АТ “ОЩАДБАНК” ТА ШЛЯХИ ЇХ ЗРОСТАННЯ	
2.1. Аналіз складу, структури, динаміки джерел формування власного капіталу банку.....	26
2.2. Аналіз достатності і прибутковості власного капіталу банку.....	31
2.3. Шляхи зростання доходності власного капіталу банку в умовах АТ «Ощадбанк».....	36
Висновки до розділу 2	41
ВИСНОВКИ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45
ДОДАТКИ	49

ВСТУП

Актуальність теми. Власний капітал являється одним з головних економічних категорій, що безпосередньо тісно пов'язаний з діяльністю банку. Власний капітал банку складається з коштів, внесених акціонерами (засновниками банку), та коштів, сформованих у процесі банківської діяльності для забезпечення економічної незалежності та фінансової стабільності банку протягом усього періоду його функціонування. На результат фінансової діяльності банку впливають такі фактори, як кваліфікація персоналу, умови праці, банківські технології, ризикованість діяльності, ефективність використання банківських ресурсів, соціальні фактори, а також збільшення власного капіталу.

Актуальність цієї теми зумовлена тим, що саме зміцнення капіталізації банківських установ є одним з найважливіших завдань для забезпечення економічного зростання. Власний капітал банків дозволяє їм розвиватися та витримувати конкуренцію на ринку банківських послуг. Одним з найважливіших питань у банківській справі є обсяг і динаміка банківського капіталу, фактори його формування та методи збільшення. Власний капітал банків є не лише джерелом здійснення банківських операцій, але й засобом зміцнення довіри клієнтів, вкладників та кредиторів до конкретної фінансової установи та банківської системи в цілому.

Також важливим елементом економічного зростання є надійна і сильна банківська система, від стану та ефективності якої залежать темпи інвестиційної активності та економічного зростання держави. Капітал банку є основою діяльності банківської установи, він робить значний позитивний вплив на економіку, надає можливість розширювати банківські послуги, розвивати і генерувати вхідні грошові потоки, дозволяє уникнути значних ризиків і, відповідно, підтримує надійність банку. Капітал банків також формує достатню конкурентоспроможність як показник, який узагальнює стабільність і можливості кожного банку і банківської системи,

забезпечуючи позичальникам впевненість в тому, що вони можуть задовольнити свої потреби в кредитуванні, навіть коли економіка знаходиться в стані рецесії. Капіталом банку є грошові кошти, які являють собою грошову частину нематеріальних, матеріальних і фінансових активів, наявних у розпорядженні банку, і використовуються для здійснення операцій з метою отримання прибутку. Вся господарська діяльність комерційних банків-здійснення банківських операцій-називається статутною діяльністю. Її здійснення вимагає від комерційних банків значних витрат, але крім витрат в результаті діяльності комерційних банків утворюється дохід. Результатом порівняння доходів і витрат є фінансовий результат статутної діяльності, який виступає в якості прибутку або збитку. Поняття прибутковості комерційних банків відображає позитивні сукупні результати діяльності банків у всіх сферах економічної, фінансової та комерційної діяльності. Дохід банку покриває всі операційні витрати, включаючи управління і адміністрування, і генерує прибуток для банку, яка визначає рівень дивідендів, збільшення власних коштів, розвиток пасивного і активного бізнесу.

Мета та завдання роботи. Теоретичне та практичне дослідження актуальних проблем, що пов'язані з власним капіталом банку і розроблення на даній основі рекомендацій відносно його зростання. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- визначити сутність та роль власного капіталу в діяльності банку;
- надати організаційну структуру та технологію роботи АТ “Державний ощадний банк України”;
- описати та проаналізувати фінансово-економічне досє акціонерного товариства “Державний ощадний банк України”;
- зробити опис первинного бухгалтерського обліку та документообігу у сфері фінансів, грошового обігу і кредиту АТ “Державний ощадний банк України”;

- визначити систему оподаткування акціонерного товариства “Державний ощадний банк України”;
- зробити діагностику відносин АТ “Державний ощадний банк України” у сфері фінансів, грошового обігу і кредиту;
- запропонувати шляхи збільшенн власного капіталу АТ “Державний ощадний банк України”;
- розробити аналіз ефективності використання трудових ресурсів, ефективності використання основних засобів та аналіз оборотності оборотних засобів;

Об’єктом дослідження виступає АТ “Державний ощадний банк України”.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні питання, що пов’язані із оцінкою власного капіталу АТ “Державний ощадний банк України” за 2021-2023 рр.

Методи дослідження. В даній роботі використовуються такі методи, як: теоретичний, аналіз і синтез, порівняльний, описовий, табличний.

Практичне значення отриманих результатів. Кваліфікаційна робота присвячена питанню формування власного капіталу банку та шляхів збільшення його дохідності. Практичне значення роботи полягає у формуванні основи для подальших досліджень у вибраній сфері. Збільшення дохідності власного капіталу запропоновано удосконалити у таких напрямках, як: цифровізація процесів і комунікації з клієнтами.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ

1.1. Сутність власного капіталу банку

Власний капітал - це частка майна компанії, яка фінансується за рахунок коштів власника та власних коштів компанії. Капітал компанії, простими словами, це перша частина боргу в бухгалтерському балансі, тобто наслідок перевищення балансової вартості активів компанії саме над боргом. Власний капітал являється одним з головних економічних категорій, що безпосередньо тісно пов'язаний з безпосередньою діяльністю банку. Такий капітал банку складається з коштів, внесених акціонерами, тобто засновниками банку, та коштів, сформованих у процесі банківської діяльності для забезпечення економічної незалежності та фінансової стабільності банку протягом усього часу його функціонування.

Для зростання фінансової стабільності банку, його доходності головне значення має підвищення його доходів, тобто прибутковості, що являється головним джерелом збільшення прибутковості та поповнення власного капіталу будь-якої банківської установи. На українському ринку банківських послуг спостерігається незупинне зростання банківських активів, а також і рівня прибутковості разом з ними. Незважаючи на те, що частка доходів вилучених у вигляді комісійної винагороди від фінансової діяльності та надання банківських послуг збільшується, проценти, які були отримані від кредитної діяльності банку складають основну частку його доходів. Даний факт не обійшов і українські банки. Але, якщо ринок банківських послуг має проблеми або слабкий розвиток та підґрунтя, то основну частку доходів банку складають проценти по наданим у користування кредитних коштів

клієнтам банку. Структура банківських доходів поділяється на доходи від проведення активних та комісійних операцій. Доходи від проведення активних операцій поділяються на:

- доходи від здійснення інвестиційних операцій;
- доходи від кредитування;

В свою чергу доходи від комісійних операцій поділяються на:

- доходи отримані внаслідок здійснення лізингових операцій;
- доходи отримані внаслідок здійснення трастових операцій;
- доходи отримані внаслідок здійснення факторингових операцій;
- доходи отримані внаслідок здійснення інших комісійних операцій;
- доходи від розрахунково-касового обслуговування;

Один з головних факторів, що має важливе значення на дохідність банку - це інвестиційний портфель цінних паперів. Однак величина доходу від цього джерела цілком залежить від розміру і структури цього портфеля, а також рівня прибутковості всіх видів цінних паперів. Також велике джерело прибутку банки отримують за розрахунково-касове обслуговування. На результат фінансової діяльності банку впливають деякі фактори, такі як ефективність використання банківських ресурсів, умови праці, збільшення власного капіталу, кваліфікація персоналу, ризикованість діяльності, соціальні фактори, а також банківські технології.

Тому саме зміцнення капіталізації банківських установ є одним з найважливіших завдань для забезпечення економічного зростання. Власний капітал банків дозволяє їм розвиватися та витримувати конкуренцію на ринку банківських послуг. Одним з найважливіших питань у банківській справі є обсяг і динаміка банківського капіталу, фактори його формування та методи збільшення. Власний капітал банків є не лише джерелом здійснення банківських операцій, але й засобом зміцнення довіри клієнтів, вкладників та кредиторів до конкретної фінансової установи та банківської системи в цілому.

У порівнянні з іншими сферами підприємницької діяльності, власний

капітал банку займає не дуже велику частку в загальному капіталі банку. Це пояснюється специфікою діяльності банку як фінансового посередника, який мобілізує тимчасово вільні кошти на грошовому ринку та розміщує їх у юридичних та фізичних особах. Таким чином, акції банку мають дещо інше призначення, ніж акції в інших сферах підприємництва. Вплив на розмір власного капіталу банку здійснюється як зовнішніми так і внутрішніми факторами. До внутрішніх факторів слід віднести:

- масштаб активної операції: орієнтуючись на певне коло клієнтів, банки можуть задовольняти потреби своїх звичайних клієнтів в позикових коштах, не порушуючи встановлених стандартів;

- інформація про клієнтів банку: домінування великих компаній серед клієнтів банку вимагає від банків наявності більшого капіталу при тому ж обсязі активних операцій в порівнянні з банками, орієнтованими на дрібних клієнтів, оскільки перші банки будуть нести більший ризик для кожного позичальника;

- характер і рівень ризику активних операцій - орієнтуючись на проведення операцій зі значним ризиком з використанням новітніх технологій, Банк Японії потребує більшого самофінансування, і, навпаки, перевага кредитів з мінімальним ризиком у кредитному портфелі банку дозволяє відносно зменшити власний капітал банку.

Однак внутрішні фактори не можуть бути проаналізовані у всій банківській системі, оскільки вони залежать від деталей діяльності окремих банків: напряму їх діяльності, мети кредитної та депозитної політики банку, якості фінансового та організаційного управління, а також маркетингу банку. До зовнішніх факторів відноситься:

- рівень інфляції, який показує, як змінилися ціни в економіці, і вимірюється за допомогою індексів цін (індекс споживчих цін, дефлятор ВВП і т.д.). Як різниця між значенням цього індексу (у відсотках) і 100 за певний період часу %;

- рівень ВВП, який свідчить про рівень розвитку вітчизняної

економічної системи;

- зовнішній борг, що характеризує боргову заборгованість держави перед нерезидентами з погашення позикових коштів (основної суми боргу) та процентів за ним;

- рівень розвитку банківської системи України, що розраховується як відношення сукупних активів до ВВП;

- рівень розвитку українського ринку цінних паперів, що розраховується як відношення ринкової капіталізації до ВВП;

- облікова ставка, що вказує напрямок грошово-кредитної політики Національного банку України.

Зауважимо, що зовнішні фактори виходять з-під контролю. Банки не в змозі управляти ними і прораховувати їх вплив. Але він повинен враховувати можливість їх впливу при формуванні власного капіталу. У порівнянні з іншими сферами підприємницької діяльності, капітал банку займає невелику частку в загальному капіталі банку. Це пояснюється специфікою діяльності банку як фінансового посередника, який мобілізує тимчасово вільні кошти на грошовому ринку та розміщує їх у юридичних та фізичних особах. Таким чином, акції банку мають дещо інше призначення, ніж акції в інших сферах підприємництва.

Очевидно, що збільшення розміру капіталу є однією з основних цілей діяльності комерційних компаній і банків. І таким чином, значне збільшення власного капіталу може свідчити про ефективні дії керівництва, продуману фінансову, комерційну, конкурентну та виробничу політику. Постійне збільшення інтенсивності використання капіталу є позитивною тенденцією. Рентабельний підхід до оцінки вартості капіталу передбачає, що комісія за його використання дорівнює сумі прибутку, одержуваної компанією. Адже, по суті, вартість капіталу, що належить акціонерам, збільшилася на цю суму. Якщо вартість акцій висока, компанії краще залучити позикові кошти - інше джерело фінансування. Переваги власного капіталу:

- власний капітал компанії формує фінансову основу для створення і розвитку всіх форм власності та організаційно-правових форм підприємства. Процес інвестування та запозичення акцій з метою отримання прибутку лежить в основі фінансової діяльності всіх підприємців;

- залучення капіталу простіше, ніж залучення позикового капіталу, і рішення, пов'язані зі збільшенням капіталу, можуть прийматися власниками і керівниками підприємства без згоди інших суб'єктів;

- власний капітал надає більш широкі можливості для отримання прибутку у всіх сферах діяльності.

Загальний дохід банку залежить в першу чергу від суми кредитних вкладень та інвестиційних вкладень, розміру процентної ставки за виданим кредитом, а також від розміру і структури активів банку. Основним джерелом доходу для більшості комерційних банків є відсотки, які стягуються з позичальника за користування кредитом. Нинішній етап розвитку банківської системи України супроводжується низьким рівнем достатності капіталу банків. На це впливає безліч факторів, які діляться на зовнішні і внутрішні. До внутрішніх факторів відносяться розмір активних транзакцій, реквізити клієнтів банку, характер і рівень ризику активних транзакцій, вивчення яких повинно проводитися на рівні окремих банків, до зовнішніх факторів відносяться рівень інфляції, рівень ВВП, обсяг зовнішнього боргу, рівень розвитку банківської системи, рівень розвитку ринку цінних паперів, облікова ставка.

Основними показниками, що характеризують ефективність використання трудових ресурсів, є дані про чисельність персоналу різних категорій і професій, кваліфікації, рівні освіти, вартості робочого часу, кількості виробленої або виконуваної продукції, а також про рух персоналу на підприємстві. При оцінці трудових ресурсів використовується інформація з оперативних і бухгалтерських звітів, даних таблиця обліку робочого часу, ключових документів, матеріалів хронометражу і фотографій робочих днів, а також неврахованих матеріалів.

Отже, оскільки основну роль у фінансуванні підприємства відіграє використання капіталу, що має безліч переваг і свідчить про високий рівень фінансової стійкості самого підприємства або банку, проте, будь-яке підприємство в процесі своєї діяльності потребує регулярного використання позикових коштів, що прискорює їх надходження грошових і матеріальних ресурсів, забезпечує більш високий фінансовий потенціал для розвитку підприємства і можливості для більш високого зростання прибутковості. Також важливим елементом економічного зростання є надійна і сильна банківська система, від стану та ефективності якої залежать темпи інвестиційної активності та економічного зростання держави. Капітал банку є основою діяльності банківської установи, він робить значний позитивний вплив на економіку, надає можливість розширювати банківські послуги, розвивати і генерувати вхідні грошові потоки, дозволяє уникнути значних ризиків і, відповідно, підтримує надійність банку. Капітал банків також формує достатню конкурентоспроможність як показник, який узагальнює стабільність і можливості кожного банку і банківської системи, забезпечуючи позичальникам впевненість в тому, що вони можуть задовольнити свої потреби в кредитуванні, навіть коли економіка знаходиться в стані рецесії.

Як показує практика, ефективність використання позикового капіталу вище, ніж самого по собі, але його використання тягне за собою великі фінансові ризики і зниження фінансової стійкості підприємства. Тому важливо вибрати оптимальну структуру джерела фінансування для компанії. Тому для забезпечення більш ефективного формування фінансового капіталу необхідний комплексний підхід до вибору джерел фінансування, при якому компанії всіх форм власності та організаційно-правового статусу найбільш сприятливі для ефективної роботи підприємства тільки за рахунок власних фінансових ресурсів. Проте, для цього держава повинна створити сприятливі умови і нормативно-правову базу, щоб підприємства всіх галузей економіки могли користуватися

ресурсами фінансового ринку. Банку слід вибрати стратегію розвитку і призупинити процес неможливо. Нарешті, у банку є 2 варіанти: або постійно рости, або зупинятися.

1.2. Інформаційне забезпечення формування власного капіталу банку

Важливою умовою економічного зростання держави є надійна банківська система. В сучасних умовах важливого значення набули нові підходи до розробки ресурсної політики, що спрямована на створення достатнього власного капіталу. Інформаційне забезпечення являє собою процес безперервного та цілеспрямованого відбору інформаційних даних що необхідні для аналізу, планування та прийняття оперативних управлінських рішень щодо формування власного капіталу банку. Інформаційне забезпечення є основою наукового знання механізму формування власного капіталу банку, в якому зберігається різноманітна фінансова, комерційна та економічна інформація.

Слід зауважити, що не можуть діяти без фінансової інформації фінансові методи і важелі, тобто не мають основи для нормативної підтримки. Інформаційне забезпечення повинно об'єктивно відображати стан банку в будь-який час і на будь-якому рівні деталізації. Інформація повинна відповідати таким принципам, як послідовність, порівнянність, нормальність, цілісність, надійність та відкритість. Тільки достовірна інформація дозволяє мінімізувати ризики. Джерелом фінансової інформації є бухгалтерський облік. Високоякісна інформація необхідна для прийняття важливих управлінських рішень, а "старіння", як правило, відбувається швидше, тому її необхідно використовувати не відкладаючи.

Інформаційна система не тільки надає необхідну інформацію керівному персоналу і власникам банку, тобто акціонерам, а й надає інформацію, що задовольняє інтереси існуючих і потенційних клієнтів банку, НБУ та аудиторських компаній. Підтримка механізму формування

запасів банку відображена в системі показників, які умовно можна розділити на 3 групи:

- показники, які характеризують обсяг, структуру і динаміку власного капіталу банку;
- показники, що характеризують вартість капіталу в цілому і, зокрема, його окремих компонентів;
- деякі нормативні показники, що в свою чергу регулюються НБУ;

Під організаційною підтримкою розуміється, перш за все, об'єднання людей, які спільно реалізують фінансові програми на основі певних правил і процедур. Організаційні процедури включають в себе створення інститутів фінансового управління банками і побудова структури управлінського обладнання. Організаційне забезпечення фінансового механізму є ланкою, що зв'язує всі елементи механізму формування капіталу банку. Система організаційного забезпечення механізму формування капіталу банку розробляє і приймає управлінські рішення щодо формування капіталу банку і несе відповідальність за результати цих рішень.

Структура установи банку відображає основні логічні взаємозв'язки управлінського рівня, розмежовує зони відповідальності, оптимізує процес інформаційного забезпечення, досягає цілей і завдань з максимальною ефективністю за рахунок налагодженої внутрішньої банківської системи, процедур прийняття рішень і розподілу функцій і повноважень між підрозділами з банку - це ключ до продуктивної взаємодії.

Організаційна структура банківських установ передбачає поділ на управління і департаменти в залежності від основних напрямків діяльності. У той же час структура одного банку може відрізнятися від структури інших банків, але навіть в рамках одного і того ж банку вона не є стабільною, оскільки її можна змінювати і вдосконалювати, оскільки поставлені стратегічні цілі. Оптимальна структура забезпечує ефективну скоординовану діяльність всіх функціональних підрозділів банку, швидку

адаптацію до сучасних умов та ефективне управління всією діяльністю банку.

Механізм формування власного капіталу банку реалізується через систему фінансових методів. Слово "метод" походить з грецької мови і означає метод вивчення, метод пізнання. Тому в даному випадку ми розуміємо систему методів і технологій забезпечення діяльності банків власними коштами. Фінансовий метод формування запасів банку охоплює фінансове планування і прогнозування, фінансовий аналіз, фінансовий менеджмент і фінансове регулювання. Фінансовий план установи носить комплексний і системний характер, який встановлює набір дій, вибір методів діяльності. Складання плану дозволяє спрогнозувати майбутній розвиток банку, більш ефективно використовувати всі ресурси, уникнути можливих ризиків в процесі проведення активних і пасивних операцій, забезпечити прибуткову діяльність і збільшити капітал банку.

Планування власного капіталу банку - це діяльність з розробки та розрахунку планових показників, що відображають рівень планування, який забезпечує банк необхідними власними ресурсами для здійснення своєї діяльності протягом планового періоду. Процес планування власного капіталу є невід'ємною частиною внутрішньобанківського планування, оскільки саме власний капітал є захисним бар'єром від непередбачених ризиків. Таким чином, цей процес тісно пов'язаний з прогнозуванням динаміки банківського ризику та обсягу активних операцій. Акціонерний план банку включає в себе як обсяг і структуру всього капіталу, так і прогноз динаміки його складових, план прибутковості капіталу і збільшення вартості акцій банку.

План може включати заходи на більш тривалий період, до 3-5 років, або може бути обмежений одним роком. У першому випадку формування власного капіталу банку є найважливішим елементом загальної фінансової стратегії, це система завдань і ефективних способів їх досягнення. Формулювання стратегії формування капіталу банку може бути реалізовано

за допомогою дивідендної політики та емісійної політики з урахуванням тенденцій розвитку економіки, а також економічний розвиток і вимоги, з якими стикається банківська система. При реалізації поточного фінансового плану розробляються планові показники, що відображають певні аспекти накопичення капіталу за 1 рік.

Фінансовий аналіз структури фінансових ресурсів і капіталу банку є необхідною умовою для визначення ефективності їх використання. Отже, вивчення їх складу і динаміки, кількісна і якісна оцінка структури капіталу є основою для прийняття рішень щодо його оптимізації. Фінансовий аналіз формування власного капіталу банку - це розрахунок і вивчення його основних показників з метою виявлення резервів зростання вартості капіталу та оптимізації його структури. Аналіз капіталу банку починається з якісного аналізу, який дозволяє виявити джерела формування і склад капіталу банку. Кількісний аналіз структури капіталу банку слід проводити в динаміці, щоб відстежувати зміни в структурі за певний період часу і визначати тенденції розвитку. Крім того, в умовах жорсткої конкуренції важливо порівнювати структуру капіталу конкретного банку з аналогічними даними інших банків, де використовується банківський рейтинг. Аналіз капіталу банку характеризується певними етапами, що включають:

- оцінка основних факторів, що визначають формування структури капіталу;
- аналіз динаміки структури власного капіталу;
- покращення структури власного капіталу за допомогою критеріїв, що мінімізують фінансовий ризик;
- оптимізація структури запасів відповідно до критеріїв відповідності вимогам Національного банку України.

Банки, як і діяльність господарюючих суб'єктів, таять в собі багато небезпек. Але, на відміну від інших видів діяльності, найбільш регульованою в Україні є діяльність банків. Метою регулювання є захист інтересів вкладників і стабільності всієї банківської системи, оскільки це є

важливим інструментом впливу на внутрішні економічні процеси. Державне регулювання проявляється у встановленні фінансових стандартів і відрахувань до резервних фондів, в політиці регулювання мінімального розміру статутного капіталу на момент утворення банків. Цей критерій виконує функцію оцінки захисту від певних ризиків. Фінансовий менеджмент забезпечує прийняття і нормалізацію управлінських дій в пріоритетних областях фінансової діяльності банку, своєчасну реєстрацію відхилень фактичних результатів від наданих планів і рішень керівництва.

Фінансовий менеджмент в даному випадку обмежується підтвердженням виконання планів, пов'язаних з капіталом банку (контроль всередині банку), здійснюваний Національним банком України, та контроль за дотриманням обов'язкових стандартів, що здійснюється незалежними аудиторськими компаніями. Фінансовий важіль відображає спосіб поведінки при використанні фінансових методів. Фінансові важелі механізму формування капіталу банку (мінімальні статутний капітал, регулятивний капітал, нормативний коефіцієнт достатності капіталу) тісно пов'язані з фінансовими методами (фінансове регулювання). Тобто, підкреслюється, що кожне поняття має свій власний сенс і осмисленість.

Однак слід зазначити, що у фінансовій науці немає усталеної позиції, і єдиного підходу до визначення суті механізму формування капіталу банків не вироблено. Це пов'язано зі складністю і різноманітністю досліджуваних понять. Проведене вище дослідження дозволяє визначити суть поняття “фінансові механізми формування банківського капіталу”. Таким чином, було запропоновано механізм формування банківського капіталу, як цілісна система фінансових методів і важелів, а також організаційна структура банківських установ, яка на основі нормативно-правової та інформаційної бази забезпечує формування власного капіталу банку на високому рівні.

Теоретичне розуміння суті фінансового механізму формування банківського капіталу допоможе виявити слабкі ланки цього механізму і, як наслідок, способи їх зміцнення. Ефективні механізми формування капіталу

банку дозволяють здійснювати ефективну банківську діяльність і повною мірою реалізовувати функції, покладені на власний капітал банку.

1.3. Фінансово-економічний паспорт АТ «Ощадбанк»

Ощадбанк, офіційна назва Публічне акціонерне товариство "Державний ощадний банк України", скорочено АТ "Ощадбанк" - комерційний банк в Україні. Згідно з даними британського журналу "TheBanker" у 2014 році Ощадбанк посів 10 місце в рейтингу провідних банків Центральної та Східної Європи та 367 місце в рейтингу 1000 найбільших банків світу. Штаб-квартира одного з найвідоміших банках світу знаходиться в столиці України - Києві. В порівнянні з 2019 роком чистий прибуток в 2020 році збільшився на 2,5 млрд. грн. і становив 2,78 млрд. грн.. За класифікацією НБУ, є одним із 14 системно важливих банків в Україні у 2020 році.

Головою правління АТ «Ощадбанк» з 02.11.2020 року є Наумов Сергій Володимирович. Заступники Голови правління: Барсуков Анатолій Зіновійович, Земцова Ірина Михайлівна, Драчко-Єрмоленко Євгеній Володимирович, Литвин Володимир Миколайович, Стецевич Андрій Ігорович, Тютюн Антон Олександрович. Компанію АТ "ОЩАДБАНК", код ЄДРПОУ 00032129, було створено 31.12.1991. Розмір статутного капіталу компанії складає 49 472 840 000,00. Фінансові показники АТ "Ощадбанк" можна побачити в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Фінансові показники на 1 січня 2024 р. АТ "Державний ощадний банк України"

Показник	Сума, млн. грн.
1	2
Розмір кредитного портфеля	89109,02
Резерви під кредитні ризики	-24694,06
Активи	343457,88
Ліквідні кошти	35844,44
Власний капітал	26892,41
Статутний капітал	49472,84
Кошти банків	1641,46
Загальний обсяг внесків	298969,61

Депозити фізичних осіб	188332,63
------------------------	-----------

Закінчення табл. 1.1

Боргові цінні бумага, емітовані банком	0
Зобов'язання	316565,47
Чистий прибуток	4752,26

Джерело: [6]

Ренкінг НБУ за розміром активів: банк займає 2 місце із 169. Для більшого розуміння загального стану банку необхідно визначити стресостійкість, тобто лояльність банку, а це відображає суму первинних балів, зважених на важливість кожного показника. Відповідно до коефіцієнта "оцінка аналітика" проміжний бал дорівнює середньому арифметичному балу. Загальний рейтинговий бал дорівнює середньому арифметичному з 3 проміжних балів за всіма факторами. Дані показники можна побачити в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Рейтинг стійкості "Ощадбанку"

Показники	Бали	
Стресостійкості		
Загальний бал	2.73	
Залежність від вкладів фізичних осіб	59,49%	1
Якість фондування		3
Прибутковість	%	2.67
Ліквідність	%	4
Достатність капіталу	%	1.33
Масштаб діяльності банку	-	4.88
Лояльність вкладників		
Бали		
Загальний бал	4.3	
Частка банку на ринку роздрібних депозитів	17.37%	5
Абсолютний зростання роздрібного портфеля вкладів за квартал	6758.82 млн. грн.	4.5
	15.16 млн дол	
Відносне зростання роздрібного портфеля вкладів за квартал	4.81% грн	3
	1.42% дол	
Досвід роботи на ринку	з 31-Дес-91	5
Платіжна репутація банку	реструктурувано	4

Джерело: [3]

Станом на кінець 2023 року чистий портфель кредитів для малого та середнього бізнесів АТ “Ощадбанк” становить 21,9 млрд. грн., тобто приріст за рік становив 30%. Такий гарний результат був досягнутий завдяки багатьом програмам допомоги українському бізнесу, як на регіональному, так і на міжнародному рівнях, а також внаслідок спрощення системи фінансування та лібералізації його умов. Отже, Ощадбанк є одним з найбільших державних банків в країні і вже майже 10 років реалізує власну стратегію комплексності. Нещодавно Ощад запусив програму "Моє без бар'єрне середовище", продовжуючи розвиток інклюзивної ініціативи на сьогоднішній день. Програма стала логічним продовженням попередніх зусиль Ощадбанку щодо поступового перетворення власної філіальної мережі в без бар'єрне середовище, але тепер вона спрямована в першу чергу на підвищення якості обслуговування інвалідів та ветеранів.

Другий важливий етап після аналізу фінансових показників - це аналіз доходів та витрат банку. Банківські доходи - це такі доходи, що безпосередньо пов'язані з банківською діяльністю. Небанківські - це ті, які не пов'язані з головною банківською діяльністю, але забезпечують її здійснення. В процесі оцінювання доходу банку визначається загальна сума або процентна частка кожного виду доходу у відповідній дохідній групі. Фінансові результати - це прибутки і збитки, що формуються як різниця між доходами і витратами, які призводять до збільшення або зменшення капіталу в результаті фінансово-господарської діяльності банків. Доходи, витрати, фінансові результати АТ “Ощадбанк” за 2021-2023 роки представлено в табл. 1.3. Цей факт, що збільшився чистий процентний дохід (+ 5366342 тис. грн.) свідчить про поліпшення майнового стану підприємства. Також збільшення процентних доходів сприяло збільшенню комісійних доходів (+ 2222918 тис. грн.). Коефіцієнт оборотності активів, показник, за яким оцінюється рівень ефективності використання активів підприємства, розраховується як відношення чистого доходу до загальної вартості активів.

Таблиця 1.3

Доходи, витрати, фінансові результати АТ “Ощадбанк” за 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
ЧИСТИЙ ПРОЦЕНТНИЙ ДОХІД					
Проценти за кредитами, наданими клієнтам	10611970	10611970	13083438	2471468	23,29
Проценти за інвестиціями	7817504	7817504	14405427	6587923	84,27
Проценти за коштами в банках	69868	69868	888985	819117	1172,38
Проценти за інвестиціями	2914870	2914870	2877622	-37248	-1,28
Проценти за кредитами, наданими клієнтам	652036	652036	829121	177085	27,16
Чистий процентний дохід	13363196	14984119	18729538	5366342	40,16
КОМІСІЙНІ ДОХОДИ І ВИТРАТИ					
Операції з платіжними картками	6172062	6486284	8375467	2203405	35,70
Розрахунково-касові операції	3140179	2448835	3000066	-140113	-4,46
Операції з іноземною валютою	122407	140619	231185	108778	88,87
Кредитне обслуговування клієнтів	134625	107984	155667	21042	15,63
Позабалансові операції	58270	48144	56877	-1393	-2,39
Операції з цінними паперами	4223	2770	5304	1081	25,60
Інші	170612	151948	200730	30118	17,65
Всього комісійних доходів	9802378	9386584	12025296	2222918	22,68
КОМІСІЙНІ ВИТРАТИ					
Операції з платіжними картками	(3410208)	(3276339)	(5110724)	-1700516	49,87
Операції з іноземною валютою	(32929)	(39778)	(118606)	-85677	260,19
Розрахунково-касові операції	(125830)	(101926)	(106369)	19461	-15,47
Позабалансові операції	(12181)	(16701)	(25036)	-12855	105,53
Операції з цінними паперами	(6171)	(1617)	(4917)	1254	-20,32
Інші	(10465)	(11478)	(10011)	454	-4,34
Всього					
- комісійних витрат	(3597784)	(3447839)	(5375663)	-1777879	49,42
- витрат на виплати працівникам	6313172	8145471	7248905	935733	14,82
- амортизаційних витрат	1861325	1833746	2002715	141390	7,60
- інших адміністративних та операційних витрат	3422073	4628921	5841418	2419345	70,70

- операційних витрат	11596570	14608138	15093038	3496468	30,15
----------------------	----------	----------	----------	---------	-------

Джерело: складено автором на основі додатку Б

1) $456287022/234971434 = 1,94$ (за 2021 рік);

2) $481042885/269274070 = 1,78$ (за 2022 рік);

3) $692001485/ 346535723= 1,99$ (за 2023 рік);

Виходячи з розрахунків можна побачити приріст коефіцієнту оборотності активів на 0,05, що демонструє гарну ефективність використання активів. Отже, Ощадбанк має досить гарні фінансові показники в 2023 році в порівнянні з попередніми роками, попри введення військового стану в країні, та функціонуванням в таких умовах.

Висновки до розділу 1

1. Отже, Ощадбанк є одним з найбільших державних банків в країні і вже майже 10 років реалізує власну стратегію комплексності. Нещодавно Ощад запусив програму "Моє безбар'єрне середовище", продовжуючи розвиток інклюзивної ініціативи на сьогоднішній день. Програма стала логічним продовженням попередніх зусиль Ощадбанку щодо поступового перетворення власної філіальної мережі в безбар'єрне середовище, але тепер вона спрямована в першу чергу на підвищення якості обслуговування інвалідів та ветеранів. Також банк має досить гарні фінансові показники в 2023 році в порівнянні з попередніми роками, попри введення військового стану в країні, та функціонуванням в таких умовах.

2. Показано, що власний капітал являється одним з головних економічних категорій, що безпосередньо тісно пов'язаний з безпосередньою діяльністю банку. Теоретичне розуміння суті фінансового механізму формування банківського капіталу допоможе виявити слабкі ланки цього механізму і, як наслідок, способи їх зміцнення. Ефективні механізми формування капіталу банку дозволяють здійснювати ефективну банківську діяльність і повною мірою реалізовувати функції, покладені на власний капітал банку.

3. Для забезпечення більш ефективного формування власного капіталу банку необхідний комплексний підхід до вибору джерел фінансування, при якому компанії всіх форм власності та організаційно-правового статусу найбільш сприятливі для ефективної роботи підприємства тільки за рахунок власних фінансових ресурсів. Проте, для цього держава повинна створити сприятливі умови і нормативно-правову базу, щоб підприємства всіх галузей економіки могли користуватися ресурсами фінансового ринку. Банку слід вибрати стратегію розвитку і призупинити процес неможливо. Нарешті, у банку є 2 варіанти: або постійно рости, або зупинятися.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ В УМОВАХ АТ “ОЩАДБАНК” ТА ШЛЯХИ ЇХ ЗРОСТАННЯ

2.1. Аналіз складу, структури, динаміки джерел формування власного капіталу банку

Власний капітал - це частка майна компанії, яка фінансується за рахунок коштів власника та власних коштів компанії. Капітал компанії, простими словами, це перша частина боргу в бухгалтерському балансі, тобто наслідок перевищення балансової вартості активів компанії саме над боргом. Власний капітал являється одним з головних економічних категорій, що безпосередньо тісно пов'язаний з безпосередньою діяльністю банку. Такий капітал банку складається з коштів, внесених акціонерами, тобто засновниками банку, та коштів, сформованих у процесі банківської діяльності для забезпечення економічної незалежності та фінансової стабільності банку протягом усього часу його функціонування.

На результат фінансової діяльності банку впливають деякі фактори, такі як ефективність використання банківських ресурсів, умови праці, збільшення власного капіталу, кваліфікація персоналу, ризикованість діяльності, соціальні фактори, а також банківські технології. Тому саме зміцнення капіталізації банківських установ є одним з найважливіших завдань для забезпечення економічного зростання. Власний капітал банків дозволяє їм розвиватися та витримувати конкуренцію на ринку банківських послуг. Одним з найважливіших питань у сфері банківських відносин є обсяг і динаміка банківського капіталу, фактори його формування та методи збільшення. Власний капітал банків є не лише джерелом здійснення банківських операцій, але й засобом зміцнення довіри клієнтів, вкладників та кредиторів до конкретної фінансової установи та банківської системи в цілому.

Механізм формування капіталу банку реалізується через систему фінансових методів. Отже, в даному випадку ми розуміємо систему методів і технологій надання власних коштів банку. Фінансові методи формування банківських запасів охоплюють фінансове планування і прогнозування, фінансовий аналіз, фінансовий менеджмент і фінансове регулювання. Фінансовий план установи носить комплексний і системний характер, що встановлює набір дій, вибір методів діяльності. Створення плану дозволяє зробити прогноз на майбутній розвиток банку, більш якісно та ефективно використовувати всі ресурси, забезпечити уникнення можливих ризиків в процесі проведення активних і пасивних операцій, гарантувати прибуткову діяльність і збільшити власний капітал банку.

Планування власного капіталу банку - це діяльність з розробки та розрахунку планових фінансових показників, які показують рівень планування, що гарантує банк важливими власними ресурсами для створення своєї діяльності протягом планового періоду. Сам процес планування власного капіталу є важливою частиною внутрішньобанківського планування, тому що саме власний капітал являється граничною перешкодою від непередбачених та несподіваних ризиків. Таким чином, даний процес дуже тісно зв'язаний з розробкою прогнозів динаміки банківського ризику та обсягу активних операцій. Акціонерний план банку являє собою як обсяг і структуру всього капіталу, так і прогноз динаміки його окремих складових, план прибутковості капіталу і збільшення вартості акцій банку.

В цілому, власний капітал банків складається з статутного капіталу, тобто внесків акціонерів, паїв, резервного капіталу та нерозподіленого прибутку. Отже, він являється власністю банку та накопичується для зменшення різних негативних подій в результаті тимчасового зниження вартості активів, а також для підтримання довіри клієнтів до банку. В даному випадку буде розглядатись такі показники, як акціонерний капітал, резерв переоцінки будівель, резерв переоцінки за фінансовими активами через

інший сукупний дохід, резерв переоцінки інвестицій в інструменти вартістю через інший сукупний дохід, кумулятивна сума курсових різниць, а також непокритий збиток. Структура власного капіталу АТ “Ощадбанк” за 2021-2023 роки представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Власний капітал АТ “Ощадбанк” за 2021-2023 рр.

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	2021	2022	2023	Приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
Акціонерний капітал	49724980	49724980	49724980	0	0,00
Резерв переоцінки					
- будівель	1564504	1473482	1985382	420878	26,90
- за фінансовими активами через інший сукупний дохід	146089	60894	9730	-136359	-93,34
- інвестицій в інструменти вартістю через інший сукупний дохід	544219	684601	880862	336643	61,86
Кумулятивна сума курсних різниць	1469	2537	2701	1232	83,87
Непокритий збиток	(30106919)	(29777746)	(23891423)	6215496	-20,64
Неконтрольована частка участі	13195	12783	12276	-919	-6,96
Всього власного капіталу	21887537	22181531	28724508	6836971	31,24

Джерело: складено автором на основі додатку Б

Як можна побачити з наведених даних, всього власний капітал збільшився в порівнянні з 2021 роком (+ 6836971 тис. грн.), на це вплинуло збільшення суми резерву переоцінки будівель (+420878 тис. грн.), резерв переоцінки інвестицій в інструменти вартістю через інший сукупний дохід (+ 336643 тис. грн.), кумулятивна сума курсових різниць (+ 1232 тис. грн.) та зменшився непокритий збиток (+6215496 тис. грн.). Але також зменшився резерв переоцінки за фінансовими активами через інший сукупний дохід (- 136359 тис. грн.) та неконтрольована частка участі (- 919 тис. грн.). Акціонерний капітал залишився незмінним. Акціонерний капітал - це капітал

акціонерного товариства, який в свою чергу складається з безлічі окремих капіталів, який полягає в зростанні в процесі капіталізації частини прибутку, частини коштів вкладника за рахунок продажу акцій і облігацій.

Очевидно, що збільшення розміру власного капіталу банку є однією з основних цілей діяльності комерційних компаній і банків. Постійне збільшення інтенсивності використання капіталу є позитивною тенденцією. Таким чином, значне збільшення власного капіталу може свідчити про ефективні дії керівництва, продуману фінансову, комерційну, конкурентну та виробничу політику. Рентабельний підхід до оцінки вартості капіталу передбачає, що комісія за його використання дорівнює сумі прибутку, одержуваної компанією. Адже, по суті, вартість капіталу, що належить акціонерам, збільшилася на цю суму. Якщо вартість акцій висока, компанії краще залучити позикові кошти - інше джерело фінансування.

Слід звернути увагу на чинники, що безпосередньо впливають на розмір власного капіталу АТ "Ощадбанк", до них відносяться як внутрішні так і зовнішні, а саме до зовнішніх можна віднести:

- рівень інфляції, що демонструє динаміку цін і вимірюється завдяки індексу цін;
- рівень валового внутрішнього продукту, який демонструє стан розвитку державної економічної системи;
- рівень, на якому знаходиться банківська система України. Її можна розрахувати відношенням загальних активів до ВВП;
- рівень, на якому знаходиться ринок цінних паперів в Україні. Його можна розрахувати відношенням ринкової капіталізації до ВВП;
- боргові зобов'язання держави перед нерезидентами, та рівень грошово-кредитної політики Національного банку України (облікова ставка);

Слід зазначити, що зовнішні фактори є некерованими для банку, та змінити їх або завдати якогось впливу - неможливо. Незважаючи на це банк обов'язково має розраховувати можливість їх впливу при формуванні

власного капіталу. До внутрішніх факторів впливу на власних капітал банку можна віднести:

- розмір активних операцій, а також характер та рівень ризикованості активних операцій. Орієнтуючись на одну цільову аудиторію, власний капітал банку має бути такого розміру, щоб задовольнити потреби кожного клієнта банку і наданні позикових коштів запобігаючи перешкоджанню встановлених нормативів. Також важливим фактором являється реагування банку на операції з підвищеним ризиком або впровадження нових технологій також веде за собою збільшення розміру коштів, тобто власного капіталу. Але якщо кредитний портфель банку налічує більшість позик з мінімальним ризиком, то таких фактор робить можливим зменшення власного капіталу банку.

- специфіка цільової аудиторії банку. Тобто якщо серед клієнтів банку переважають великі підприємства, то це веде за собою збільшення власних коштів банку при попередньому обсязі активних операцій в порівнянні з іншими банками які працюють з дрібними підприємствами, тому що ризик на одного клієнта у першого банку значно зростає;

Так як і з зовнішніми факторами внутрішні проаналізувати за загальною банківською системою та запобігти їм дуже важко, адже такі фактори безпосередньо залежать від виду діяльності, його особливостей та напряму кожного окремого банку. Депозитна та кредитна політика банку, якість проведення маркетингової політики, фінансового менеджменту та багато інших факторів неодмінно впливають на розмір власного капіталу банку. Проаналізувавши низку чинників впливу на власний капітал банку, можна зробити висновки, що на сучасному етапі розвитку АТ "Ощадбанк" не являється власником високого капіталу, як і більшість українських банків. На це впливають чинники, що були розподілені вище на внутрішні та зовнішні. Основними методами збільшення власного капіталу залишається прибуток від банківської діяльності та кошти акціонерів. А для збільшення розміру власних коштів, насамперед необхідно перебороти кризові явища.

2.2. Аналіз достатності і прибутковості власного капіталу банку

Одне з головних завдань на сьогоднішній день для будь-якої банківської системи являється забезпечення власного капіталу банків задля задоволення економічних потреб в умовах глобалізаційних змін. Зміцнення банківського сектору, підвищення його стабільності та надійності можна досягти шляхом збільшення рівня капіталізації банків України, що також являється одним з найголовніших завдань для банків. Виходячи з цього питому вагу набирає питання аналізу достатності та прибутковості власного капіталу та збільшення його дохідності.

Достатність капіталу являє собою відношення капіталу банку величині прийнятого на себе ризику в ході банківської діяльності, а також повного і своєчасного виконання банківською установою своїх завдань. Разом з достатністю капіталу розраховують його прибутковість, тобто рентабельність, а саме це економічний коефіцієнт, який показує наскільки ефективно використовується власний капітал, також завдяки цьому показнику видно відсоток віддачі на вкладений власний капітал. Кожне підприємство та будь-який банк буду намагатися максимізувати цей показник.

Слід зазначити, що через функції власного капіталу реалізується та аналізується його достатність і завдяки цьому має вплив на деякий сектор економіки. Капітал банку виконує низку функцій, а саме: захисна, регулююча, оперативна, інноваційна, інвестиційна, страхова, контрольна, превентивна, нормативна, гарантійна, оціночна, мобільна, сукупна, координуюча, комунікаційна, мобілізаційна, індикативна, обігова, стимулююча, планування. Функції власного капіталу не можуть існувати без його принципів, а саме: комплексність, функціональність, прозорість, ефективність та адаптивність. Для більшого розуміння кожного принципу окремо, необхідно охарактеризувати кожен з них. Отже, комплексність - це здійснення всіх шляхів формування власного капіталу у тісному

взаємозв'язку з багатьма іншими видами діяльності банку. Функціональність, тобто коли всі напрями банківської діяльності мають чітко визначені цілі та напрями, а завдання у них чітко визначене - це збільшення власного капіталу банку. Прозорість - по іншому ще принцип відкритості, коли дані про власний капітал банку повністю відкриті для акціонерів та інвесторів. Принцип ефективності передбачає повну реалізацію усіх можливостей банку, що спрямовані на збільшення власного капіталу. Адаптивність передбачає собою здатність підлаштовуватися та покращуватися під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників. Необхідно пам'ятати, функції, що виконуються власним капіталом банку реалізуються через певний механізм, що зображено на рис. 2.1.

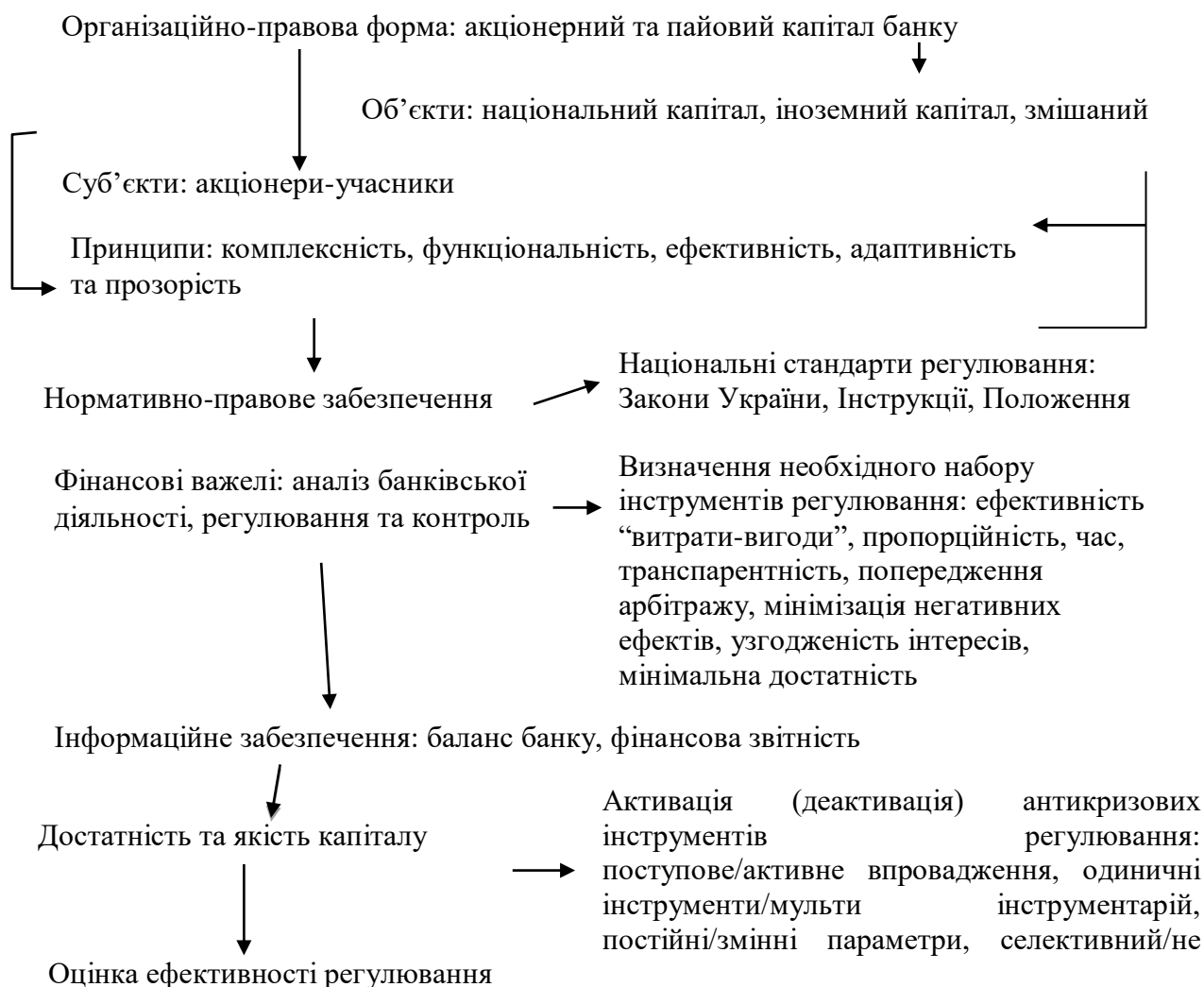

Рис. 2.1. Механізм регулювання та регулювання достатності власного капіталу банку

Джерело: [13]

Розглядаючи суму власного капіталу АТ “Ощадбанк” за 2020-2023 роки, то можна побачити позитивну динаміку його зростання. На рис. 2.2 зображено динаміку власного капіталу АТ “Ощадбанк”.

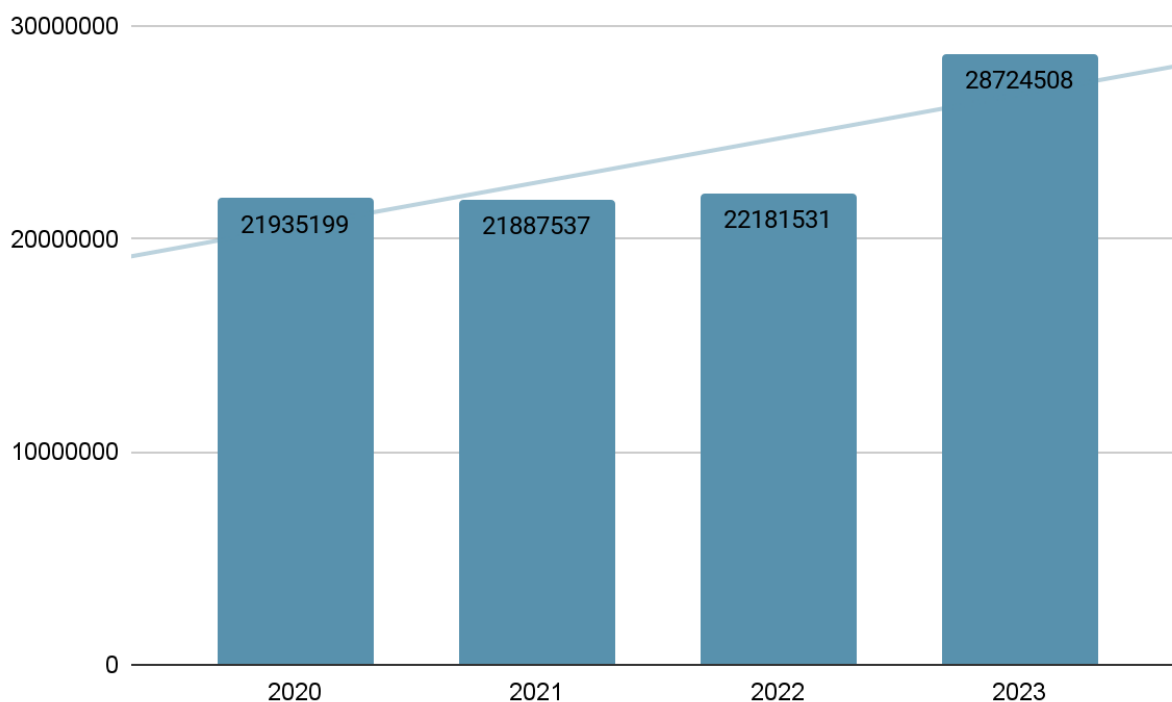

Рис. 2.2. Динаміка власного капіталу АТ “Ощадбанк” за 2020-2023 роки, тис. грн.

Джерело: складено автором на основі додатку Б

Як можна побачити з малюнку, власний капітал за останні 4 роки збільшився на 6789309 тис. грн., що безпосередньо позитивно впливає на діяльність банку, адже 2022-2023 роки були не простими для українських банків, багато відділень було втрачено або зруйновано внаслідок воєнних дій та окупації деяких територій, але навіть в таких умовах АТ “Ощадбанк” та його відділення змогли не лише протриматись на попередньому рівні, а й значно підвищити свої показники, особливо в 2023 році. Для аналізу власного капіталу банку існує багато методів, але одне з головних показників це коефіцієнти. Завдяки такому методу визначається кількісний

взаємозв'язок між різними статтями балансу. Адже чим більший розмір власного капіталу, тим надійнішим вважається банк.

В процесі аналізу прибутковості та достатності банку, власний капітал буде займати головну роль тому, що виконує головну роль серед показників. Головний чинник що показує стан власного капіталу є, особливо в момент створення банківської установи є статутний капітал. Однак, при подальшому розвитку банку статутний капітал вже не відіграє досить важливу роль, а отже його значення та питома вага в сукупному капіталі поступово стає менш головною, але разом з цим збільшується значущість всіх інших елементів, які входять в склад власного капіталу банку. Але не слід забувати про статутний капітал та не враховувати його в розрахунках, адже слід пам'ятати, що чим більший розмір статутного капіталу, тим надійним та стабільним вважають банк.

Для подальшого аналізу рентабельності власного капіталу, а також коефіцієнтів що забезпечують стійкість банку в табл. 2.1 наведено дані фінансової діяльності АТ “Ощадбанк” за 2020-2023 рр. тис. грн..

Таблиця 2.1

Фінансові показники на 2020-2023 рр. АТ “Державний ощадний банк України”, тис. грн.

Показники	2021	2022	2023	Приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
Основні засоби	6947115	6521344	10208797	3261682	46,95
Акціонерний капітал	49724980	49724980	49724980	0	0,00
Власний капітал	21887537	22181531	28724508	6836971	31,24
Чистий процентний дохід	13363196	14984119	18729538	5366342	40,16
Рахунки клієнтів	191452639	233940309	302944010	111491371	58,23

Джерело: складено автором на основі додатку Б

Спочатку для визначення достатності власного капіталу банку застосовується формула відношення капіталу (ВК) до активів банку (А): $K1 = ВК/А * 100\%$. Отже, застосуємо її для АТ “Ощадбанк”:

$$1) K1 = 21887537/234971434 = 0.093$$

$$2) K1 = 22181531/269274070 = 0.082$$

$$3) K1 = 28724508/346535723 = 0.083$$

Також важливий показник захищеності власного капіталу, розраховується як відношення основних засобів (ОЗ) до власного капіталу (ВК): $K2 = OZ/ВК$.

$$1) K2 = 6947115/21887537 = 0.317$$

$$2) K2 = 6521344/22181531 = 0.294$$

$$3) K2 = 10208797/28724508 = 0.355$$

Третій важливий коефіцієнт - це мультиплікатор капіталу розраховується як відношення загальних активів (АЗ) до акціонерного капіталу (АК): $K3 = A3/AK$.

$$1) K3 = 234971434/49724980 = 4.725$$

$$2) K3 = 269274070/49724980 = 5.415$$

$$3) K3 = 346535723/49724980 = 6.969$$

Останній показник - це також мультиплікатор капіталу і визначається як відношення суми загальних активів (АЗ) до власного капіталу (ВК). $K4 = A3/ВК$.

$$1) K4 = 234971434/21887537 = 10.735$$

$$2) K4 = 269274070/22181531 = 12.14$$

$$3) K4 = 346535723/28724508 = 12.06$$

З наведених вище даних видно, що всі показники, крім першого, мають тенденцію збільшуватись, але всі коефіцієнти знаходяться в межах норми та мають позитивне значення, що свідчить про надійність банку, а також про збільшення захищеності власного капіталу. $K1 (-0,01)$ $K2 (+0,038)$ $K3 (+2,244)$ $K4 (+1,33)$. Тобто можна зробити висновки, що банк покращив менеджмент активів та пасивів збільшив суму власного капіталу. Отже, фінансова стійкість банку досить забезпечена власними коштами, тобто ризик виникнення непередбачуваних втрат та ризиків потенційно зменшився. Це досить гарні показники враховуючи що в країні введено воєнний стан та банк втратив велику частку відділень.

2.3. Шляхи зростання доходності власного капіталу банку в умовах АТ «Ощадбанк»

Власний капітал банку виконує багато різних функцій, але одна з самих важливих - захисна, яка захищає банк від ризиків в процесі здійснення банківської діяльності та захищає і страхує інтереси вкладників. Одним з головних завдань для сучасної банківської системи є забезпечення достатності капіталу банків для задоволення їх економічних потреб в умовах мінливої глобалізації. Зміцнення банківського сектора і підвищення його стабільності і надійності є одним з основних завдань, яке банки вирішують шляхом збільшення капіталу українських банків. Виходячи з цього, актуальним стало питання аналізу достатності і рентабельності капіталу і підвищення його прибутковості.

У процесі аналізу доходності, власний капітал відіграватиме важливу роль, оскільки він відіграє основну роль у показниках. Основним фактором, що вказує на стан капіталу, є наявність статутного капіталу, особливо на момент створення банківських установ. Однак з подальшим розвитком банку статутний капітал вже не грає досить важливої ролі, тому його значимість і частка в загальному капіталі поступово знижується, але в той же час зростає важливість всіх інших елементів, що входять до складу капіталу банку. Однак необхідно пам'ятати, що чим більше розмір статутного капіталу, тим вище надійність і стабільність банку, тому не варто забувати про статутний капітал і не враховувати його при розрахунку.

Депозитна і кредитна політика банку, якість маркетингової політики, фінансовий менеджмент і багато інших факторів, безумовно, впливають на розмір капіталу банку. На поточному етапі розвитку АТ "Ощадбанк", як і більшість українських банків, не є володарем високого капіталу. На це впливають багато факторів, як внутрішніх так і зовнішніх. Основним способом збільшення капіталу залишається прибуток від банківської

діяльності та кошти акціонерів. А для того, щоб збільшити розмір власних коштів, необхідно спочатку подолати кризове явище.

Проаналізувавши останній рік, було визначено, що чистий кредитний портфель банку для малого та середнього бізнесу становив 21,9 млрд. грн., що на 30% більше ніж на початок 2023 року. Такий результат вважається досить гарний і був він досягнутий завдяки багатьом програмам, що були розроблені Ощадбанком для підтримки будь-якого українського бізнесу не тільки на державному рівні, а також і на міжнародному та регіональному, і завдяки спрощення процесу фінансування та лібералізації його умов. АТ “Ощадбанк” всіма способами розроблює власну стратегію інклюзивності, що дає йому змогу підвищувати рівень рентабельності.

Основним завданням будь-якого бізнесу та банку являється підвищенням прибутковості, це неможливо відтворити без великої кількості споживачів, отже боротьба за клієнтів - цей фактор намагається підвищити Ощадбанк. Потрібно багато працювати, покращувати сервіс, розробляти програми, отримувати багато гарних відгуків - все це для того, щоб клієнти прагнули співпрацювати саме з цим банком. Необхідно виокремити декілька порад, завдяки яким дохідність власного капіталу буде зростати, а отже призведе до покращення фінансового стану банку. Більшість банків України, в тому числі і ощадбанк мають мобільні додатки, в даного банку це “Мобільний Ощад”, всі клієнти даного застосунку отримують push-повідомлення про нові програми, спеціальні пропозиції, відкриття рахунків та депозитів або нові умови кредитування, що здається гарною рекламою, але слід зауважити, що багато людей не звертають на це увагу, в них розвинена так звана “банерна сліпота” і всі такі повідомлення сприймаються як спам.

Останнім часом все більше банків переходить до гіпер персоналізації, коли кожен клієнт отримує індивідуальне повідомлення з оформленим текстом та дизайном. По статистичним даним така тактика підвищує увагу і зацікавленість клієнта від 25% до 30%. Такого роду особливий підхід до

кожного клієнта відбувається завдяки еволюції технологій великих даних. Отже, після такої точкової персоналізації, банки отримують більше клієнтів або більше їх уваги, але необхідно знати як саме оброблювати ці дані та співпрацювати з людьми щоб не втратити їх як клієнта банку. Для багатьох підприємств та банків стали звичним використання BigData, що безумовно дає свої гарні результати, але персоналізація все ж таки залишається важким процесом, який постійно вдосконалюється та має багато перспектив.

В період цифровізації змінюється взаємодія банку з клієнтами. На сьогодні все більше людей відмовляються відвідувати відділення банків, та віддають перевагу мобільним додаткам та телефонним консультаціям. По статистичним даним 2022 року, кількість людей що відвідують банк зменшилось на 12% в порівнянні з 2021 роком. Слід зазначити, що не потрібно відмовлятися від вдосконалення офлайн взаємодії з клієнтами, можливо необхідно покращити або змінити її форму. Через події що відбулись впродовж останніх трьох - чотирьох років, а саме карантин, пандемія, воєнний стан та окупація живе спілкування з клієнтами стало привілеєм, саме тому досить важливо виправдати очікування людей при обслуговуванні в відділенні банку, у той час коли всі звикли до швидкого онлайн сервісу. Беручи це до уваги банки розвивають формат phygital — physical та digital, коли взаємодія з клієнтами проходить як очно, так і заочно. До таких способів належить біометричне розпізнавання, програми в комп'ютерах та планшетах що знаходяться у співробітниках та мають всю інформацію про клієнта.

Також для гарної взаємодії з людьми та зменшення часу обслуговування відбувається відмова від банківських віконць та зменшення черг. Це досить ефективний спосіб покращити діяльність банку та збільшити клієнтську базу. Такий спосіб допомагає відобразити в онлайн режимі всі офісні питання, робити звіти, вести бухгалтерію, надсилати та приймати документи в електронному вигляді, зберігати важливу інформацію, а також здійснювати маркетингову ті фінансову політику, що

безпосередньо добре впливає на клієнтообіг та на комунікацію з ними. Наприклад, для того щоб дізнатись відповідь на своє питання не треба витратити декілька годин та відвідувати відділення банку, а відповідь можна отримати швидко та вчасно і зробити це можна в будь-який час коли людин зручно.

Для автоматизації бізнес процесів в період діяльності банку необхідно забезпечити впровадження BPM-системи. Насамперед це програма, яка складається з електронних інструментів, які дозволяють покращити ведення бізнесу. Така програма моделює безліч процесів, такі як: керувальні, операційні та підтримувальні. Після того, як було внесено модель виконання та керування процесами та завданнями у CRM їх можна контролювати майже без участі людини, що безумовно полегшує та прискорює роботу працівників. На сьогодні існує декілька BPM-систем в Україні, такі як: Scriptum, Elma або Creatio. Всі підприємства та банки знають про недоліки паперових документів, тому що всі з них стикаються з такими проблемами, як помилки в документах, їх втрата, помилка співробітників, потреба в місцях для зберігання та потреба в додатковому часі для їх пошуку. Також потреба в BPM-системах пов'язана з тим, що для підписання паперових документів клієнтам необхідно шукати час та відвідувати відділення банку, що не завжди є зручним для всіх та займає багато часу.

Єдиний вихід - це тільки перехід на електронну систему документообігу. Так спосіб значно зменшує ризик втрати документів та помилок, всі документи не займають так багато фізичного місця і їх можна знайти за лічені секунди. Для прикладу, розглянемо декілька новітніх систем, такі як Deals - це сервіс для погодження і підписання документів, а Paperless - даний сервіс створений для компаній і підприємців та інших установ з обміну документами в електронному вигляді. Megapolis.DocNet - це сервіс для організації систем електронного документообігу на всіх рівнях компаній і в різних сферах діяльності.

Не менш важливим інструментом є налаштування метрики, саме за їх допомогою банківські установи можуть аналізувати та відстежувати якість клієнтського досвіду. Одним з прикладів є відстежування індексу задоволеності клієнтів у всіх випадках контактування клієнту з банком, такий індекс має назву CSI — CustomerSatisfactionIndex. Отже, завдяки таким нововведенням банк може отримувати відгуки після взаємодії з клієнтом та вносити дані в спеціальні сервіси та програми, таблиці та інформаційні панелі розроблені для кожного продукту та каналу банку, для того щоб одразу реагувати на існуючі негативні моменти і відстежувати вплив вже внесених змін. Станом на 2023 рік, перше місце в рейтингу по отриманню чистого прибутку займає ПриватБанк 37,76 млрд. грн. - це на 8% більше, ніж у 2021 році. Але Ощадбанк теж зміг покращити свої показники, та збільшив свій чистий прибуток у чотири рази та отримав 4,75 млрд. грн.. Враховуючи вище написані методи збільшення підвищення прибутковості банку, можна виокремити ще декілька з них, наприклад:

- банки повинні спочатку залучити більше коштів, щоб генерувати процентний дохід для загального зростання групи активів, одночасно з позичальником необхідно ретельно проаналізувати фінансове становище і покращити кредитоспроможність за рахунок збільшення обсягу залучених ресурсів.

- ефективний та раціональний розподіл власних коштів банку для того, щоб забезпечити йому фінансову стабільність. Правильне виконання цих факторів усуне невідповідність ліквідності, прибутковості та надійності банку.

- один з небагатьох резервів підвищення прибутку та раціональності його використання являється фінансове планування. Внаслідок не злагодженої роботи управлінь між собою банки можуть зазнати втрат та збитків. Саме завдяки гарно складеному фінансовому плану можливо спрогнозувати кризові явища, доходи, витрати та прибутковість від банківської діяльності.

- створення достатніх страхових резервів, адже велика частина банкрутств - неповернення раніше виданих кредитів, а отже створення страхових резервів сприятиме підвищенню рівня надійності та стабільності банку, зменшенню фінансових ризиків, запобігання виникнення кризових явищ в банку і разом з цим цілої банківської системи України загалом.

Отже, процес та схема управління банківськими коштами має бути цілісна та спрямована лише на оптимізацію ризиків кредитного банківського портфелю. Від правильного та комплексного управління банком та його капіталом залежить закріплення його іміджу на ринку та зміцнення його позицій, а отже банк буде в змозі легко протистояти своїм конкурентам, що передбачає існування всього комплексу факторів, які насамперед створюють середовище для успішної та прибуткової банківської діяльності.

Висновки до розділу 2

1. Власний капітал являється дуже важливим показником в процесі банківської діяльності, на його прибутковість впливають багато факторів як зовнішніх, так і внутрішніх. Зовнішні фактори є некерованими для банку, та змінити їх або завдати якогось впливу - неможливо. Незважаючи на це банк обов'язково має розраховувати можливість їх впливу при формуванні власного капіталу. Так як і з зовнішніми факторами внутрішні проаналізувати за загальною банківською системою та запобігти їм дуже важко, адже такі фактори безпосередньо залежать від виду діяльності, його особливостей та напряму кожного окремого банку.

2. Депозитна та кредитна політика банку, якість проведення маркетингової політики, фінансового менеджменту та багато інших факторів неодмінно впливають на розмір власного капіталу банку. Проаналізувавши низку чинників впливу на власний капітал банку, можна зробити висновки, що на сучасному етапі розвитку АТ "Ощадбанк" не

являється власником високого капіталу, як і більшість українських банків. Основними методами збільшення власного капіталу залишається прибуток від банківської діяльності та кошти акціонерів. А для збільшення розміру власних коштів, насамперед необхідно перебороти кризові явища. Фінансова стійкість банку досить забезпечена власними коштами, ризик виникнення непередбачуваних втрат та ризиків зменшився. Це досить гарні показники враховуючи, що в країні введено воєнний стан та банк втратив велику частку відділень.

3. Отже, процес та схема управління банківськими коштами має бути цілісна та спрямована лише на оптимізацію ризиків кредитного банківського портфелю. Від правильного та комплексного управління банком та його капіталом залежить закріплення його іміджу на ринку та зміцнення його позицій, а отже банк буде в змозі легко протистояти своїм конкурентам, що передбачає існування всього комплексу факторів, які насамперед створюють середовище для успішної та прибуткової банківської діяльності.

ВИСНОВКИ

1. АТ “Ощадбанк” - державний сучасний банк, який багато років успішно існує на ринку. Проаналізувавши фінансовий стан банку, можна зробити висновки, що ефективність використання позикового капіталу вище, ніж самого по собі, але його використання тягне за собою великі фінансові ризики і зниження фінансової стійкості підприємства. Тому важливо вибрати оптимальну структуру джерела фінансування для компанії. Тому для забезпечення більш ефективного формування фінансового капіталу необхідний комплексний підхід до вибору джерел фінансування, при якому компанії всіх форм власності та організаційно-правового статусу найбільш сприятливі для ефективної роботи підприємства тільки за рахунок власних фінансових ресурсів.

2. Держава повинна створити сприятливі умови і нормативно-правову базу, щоб підприємства всіх галузей економіки могли користуватися ресурсами фінансового ринку. Банку слід вибрати стратегію розвитку і призупинити процес неможливо. Нарешті, у банку є 2 варіанти: або постійно рости, або зупинятися. Депозитна та кредитна політика банку, якість проведення маркетингової політики, фінансового менеджменту та багато інших факторів неодмінно впливають на розмір власного капіталу банку. Проаналізувавши низку чинників впливу на власний капітал банку, можна зробити висновки, що на сучасному етапі розвитку АТ “Ощадбанк” не являється власником високого капіталу, як і більшість українських банків. Основними методами збільшення власного капіталу залишається прибуток від банківської діяльності та кошти акціонерів.

3. Для збільшення розміру власних коштів, насамперед необхідно перебороти кризові явища. Фінансова стійкість банку досить забезпечена власними коштами, ризик виникнення непередбачуваних втрат та ризиків зменшився. Це досить гарні показники враховуючи, що в країні введено воєнний стан та банк втратив велику частку відділень. На прибутковість

банку впливають багато факторів як зовнішніх, так і внутрішніх. Зовнішні фактори є некерованими для банку, та змінити їх або завдати якогось впливу - неможливо. Незважаючи на це банк обов'язково має розраховувати можливість їх впливу при формуванні власного капіталу. Так як і з зовнішніми факторами внутрішні проаналізувати за загальною банківською системою та запобігти їм дуже важко, адже такі фактори безпосередньо залежать від виду діяльності, його особливостей та напряму кожного окремого банку.

4. Показано, що власний капітал являється одним з головних економічних категорій, що безпосередньо тісно пов'язаний з безпосередньою діяльністю банку. Теоретичне розуміння суті фінансового механізму формування банківського капіталу допоможе виявити слабкі ланки цього механізму і, як наслідок, способи їх зміцнення. Ефективні механізми формування капіталу банку дозволяють здійснювати ефективну банківську діяльність і повною мірою реалізовувати функції, покладені на власний капітал банку. Основним завданням будь-якого бізнесу та банку являється підвищення прибутковості, це неможливо відтворити без великої кількості споживачів, отже боротьба за клієнтів - цей фактор намагається підвищити Ощадбанк. Потрібно багато працювати, покращувати сервіс, розробляти програми, отримувати багато гарних відгуків - все це для того, щоб клієнти прагнули співпрацювати саме з цим банком.

5. Ощадбанк намагається прискорити перехід на електронну систему документообігу, він значно зменшує ризик втрати документів та помилок, всі документи не займають так багато фізичного місця і їх можна знайти за лічені секунди. Отже, процес та схема управління банківськими коштами має бути цілісна та спрямована лише на оптимізацію ризиків кредитного банківського портфелю. Від правильного управління банком та його капіталом залежить зміцнення його позицій, а отже це передбачає роботу

всього комплексу факторів, які насамперед створюють середовище для успішної та прибуткової банківської діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз фінансової стійкості. URL: <https://buklib.net/books/29141/> (дата звернення 26.05.2024)
2. Аналіз власного капіталу за допомогою методу коефіцієнтів. URL: <https://buklib.net/books/23105/> (дата звернення 26.05.2024)
3. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2024/05/06/126364173/> (дата звернення 27.05.2024)
4. Облік і фінанси АПК: освітній портал. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/normativno-pravove-regulyuvannya-upravlinskogo-obliku-v-silskogospodarskih-pidpriemstvah.html> (дата звернення 27.05.2024)
5. Ковалевич Д.А. Організація фінансового обліку в банках : монографія. Чернівці : 2020. 3-4 с.
6. Офіційний сайт Державного ощадного банку України. URL: <https://www.oschadbank.ua/> (дата звернення 27.05.2024)
7. Журавель А.А. Організація обліку і аудиту кредитування фізичних осіб в банку : монографія. Суми : 2019. 30-36 с.
8. Сидорчук Н.М. Управління фінансовою стабільністю банку за матеріалами АТ «Державний ощадний банк України : монографія. Хмельницький : 2020. 43-48 с.
9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 30.05.2024)
10. Коваль С.О. Теоретичні основи механізму формування власного капіталу банку : монографія. Тернопіль : 2021. 4-7 с.
11. Корчик О.М. Управління власним капіталом банку : монографія. Острог : 2021. 28-31 с.

12. Онищенко Ю.І., Гребенщікова Т.С. Чинники формування власного капіталу банків України : навч. посіб. Мукачєво : 2022. 4-5 с.
13. Радова Н.В. Достатність капіталу у забезпеченні фінансової стабільності діяльності банків України : монографія. Одеса : 2020. 5-7 с.
14. Зеленєва Є.О. Шляхи підвищення прибутковості банку : монографія. Хмельницький : 2022. 2-5 с.
15. Облік прибутку та його використання. URL: <https://online.dtkk.ua/2016/05/43401> (дата звернення 30.05.2024)
16. Про банки та банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 3585-ІХ. Дата оновлення: 27.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення 30.05.2024)
17. Бахтінова Н. А., Смоловік Р. Ф. Деякі напрямки удосконалення методів аналізу прибутку та рентабельності в сучасних умовах : навч. посіб. Харків : ХПІ, 2020. 140 с.
18. Коефіцієнт оборотності активів. URL: <https://analizua.com/slovnik-ekonomichnikh-terminiv/288-oborotnist-aktiviv> (дата звернення 31.05.2024)
19. Шляхи підвищення прибутковості комерційного банку. URL: https://www.rusnauka.com/24_SVMN_2008/Economics/27025.doc.htm (дата звернення 31.05.2024)
20. Мулик Т.О., Материнська О.А. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 288 с.
21. Правдюк Н.Л., Мулик Т.О., Мулик Я.І. Управління фінансовою безпекою підприємств : обліково-аналітичний аспект: монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 224 с.
22. Мулик Т.О. Відображення інформації про власний капітал у звітності господарюючих суб'єктів : монографія. Тернопіль : 2020. 51-60 с.
23. Урок. Облік власного капіталу банку. URL: <https://naurok.com.ua/urok-oblik-vlasnogo-kapitalu-banku-279035.html> (дата звернення 31.05.2024)

24. Доходи, видатки та прибуток комерційного банку. Реферат. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/bank/20739/#google_vignette(дата звернення 31.05.2024)
25. Основні методи оцінки доходів комерційного банку. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/bank/19517/>(дата звернення 01.06.2024)
26. Загальний підхід до аналізу доходів. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/bank/19517/>(дата звернення 01.06.2024)
27. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/banki-aktivizovali-kredituvannya-biznesu-ta-naselennya--zvit-pro-finansovu-stabilnist>(дата звернення 01.06.2024)
28. Аналіз і оцінка рівня доходності банку. URL: https://library.if.ua/book/1/92.html#google_vignette(дата звернення 01.06.2024)
29. Павличко К.О., Резюк А.Д. Аналіз банківської діяльності : навч. посіб. Суми : 2021. 159-163 с.
30. Пельтек Л.В. Шляхи підвищення доходності банку з урахуванням його цінової політики на ринку банківських послуг : монографія. Запоріжжя : 2019. 4-7 с.
31. Марченко К.А. Управління доходами комерційного банку : монографія. Кременчук : 2021. 3-5 с.
32. Взаємозв'язок впливу витрат на показники прибутковості банківських установ. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=985>(дата звернення 01.06.2024)
33. Банківська система України продовжила тенденцію до збільшення ліквідності за умови збереження прибутковості. URL: <https://interfax.com.ua/news/press-release/975842.html>(дата звернення 01.06.2024)
34. Діагностика стабільності банківського сектору 2023: підсумки першого півріччя. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/30/703699/>(дата звернення 02.06.2024)

35. Банківська система України станом на квітень 2023 року. Досягнення, проблеми, можливості. URL: <https://niss.gov.ua/news/novyny-nisd/bankivska-systema-ukrayiny-stanom-na-kviten-2023-roku-dosyahnennya-problemy>(дата звернення 02.06.2024)

36. Ставки за депозитами у березні можуть зрости до 17% річних - експерт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3833769-stavki-za-depozitami-u-berezni-mozut-zrosti-do-17-ricnih-ekspert.html>(дата звернення 02.06.2024)

37. Реверчук С.К., Творидло О.І. Банківські доходи в умовах формування цифрової економіки України : навч. посіб. Львів : 2022. 19-21 с.

38. Степаненко К. Р. Особливості формування кредитного портфеля банку : монографія. Харків : 2020. 2-3 с.

39. Формування власного капіталу банку. URL: <https://buklib.net/books/33792/>(дата звернення 02.06.2024)

40. Джерела формування кредитних ресурсів: власний капітал банку. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/bank/20940/#google_vignette(дата звернення 02.06.2024)

41. Первинні документи в бухгалтерському обліку 2024. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7052-pervinn-dokumenti-v-buhgalterskomu-oblku>(дата звернення 02.06.2024)